

Hromadění věcí a zvířat

hromadění (hoarding, křečkování) je popisováno a zkoumáno zatím odděleně

- **jako sociálně hygienický problém
na nemedicínské úrovni (tuzemský
svéráz – požáry „pudřenkářů“)**
- **jako příznak tělesné nebo duševní
poruchy
(zejména OCD)**

hromadění a klasifikace

- v DSM-IV příznak OCPD (anankastické poruchy) a OCD
- v MSK-10 neuváděno jako příznak žádné poruchy

sběratelství vs. patologické hromadění

- věci cenné i pro druhé, směnitelné
- kategorizované a specificky uložené
- věci pro druhé bezcenné
- poházené ve zmatku

sběratelství vs. patologické hromadění

- s věcmi je udržován kontakt, zvířatům věnována péče
- organizovanost sběratelů
- bez kontaktu, ale potřeba mít věci pouze na dohled (včetně mrtvých zvířat)
- problém se zbavením se věcí

Diogenův syndrom (Clark et al.1975)

- osaměle žijící člověk extrémně hygienicky a zdravotně zanedbaný
- zanedbané obydlí

Diogenův syndrom (1975)

- chybní studu i chudoby
subjektu
- odmítání pomoci ke změně
situace

Diogenův syndrom (1975)

- někdy hromadění odpadků (sylllogomanie)
- psychiatrická morbidita jen u části (front. demence, sch., povahové abnormality)
- obnovení původního stylu po návratu domů

Diogenes ze Sinope

- přívrženec filozofie cyniků
- návrat k jednoduchému životu –
s nejmenším množstvím předmětů
- termín považován za nepřiléhavý
v daných souvislostech

pozdější synonyma

- sy zaneřádného domu
- sy stařecké zanedbanosti
- sy stařeckého zhroucení
- špaččí symptom
- sy křečkování odpadků
- zavalení smetím

pozdější popisy

- většinou osaměle žijící, hygienicky zanedbaná a sociálně stažená žena
- v polovině případů starší než 65 let, často ve špatném tělesném stavu, vysoká mortalita

pozdější popisy

- v obydlí a blízkém okolí extrémní nepořádek, množství předmětů (event. zvířat mrtvých i živých) buď jako výsledek neodstraňování, nebo přinášení

pozdější popisy

- v obydli jen cestičky kvůli předmětům (včetně výkalů)
- v anamnéze výrazné osobnostní rysy až porucha + psychotrauma
- osoba odmítá pomoc ke změně situace

pozdější popisy

- pouze u části osob přítomna aktuální závažnější duševní porucha (psychóza, demence)
- nefunkční původní vybavení bytu

pozdější popisy

- **déletrvající stav bez psychiatrické intervence a náhledu subjektu**
- **všude složitý právní problém**

pozdější popisy

- **chování se obnovuje po návratu ze zdravotnického zařízení, po vyklizení nebo přestěhování do nového nechráněného bydliště**

hromadění zvířat

- kočky, psi, ptáci, hospodářská zvířata
- zvířata v zanedbaném stavu nebo mrtvá
- hromadění zvířat má negativní následky pro hromaditele a jeho okolí (hygienické, materiální aj.)

hromadění zvířat

- hromadění vzniká domácím rozmnožováním a odchýtem venku
- udávaná motivace: láska ke zvířatům, náhrada dětí, obava o zvířata
- domácnost jinak podobná jako při křečkování věcí

hromadění zvířat

- stejně dynamika, právní stránka atd.
- vztah k duševním poruchám
nejasný, někdy počátek demence

etiologická hypotéza

**hromadění je někdy zvláštní
reakce na stres u osobnostně
vybočujících jedinců ve vyšším
věku**

kompulzivní hromadění

- relativně časté u klinické i subklinické OCD nebo OCPD (např. 30%)
- častý výskyt v rodinách s OC spektrem poruch, velmi často v rodinách s hromaděním

kompulzivní hromadění

- častější u mužů (?)
- začátek i v dětství, někdy před jinými OC příznaky

kompulzivní hromadění

- **sekvence: potíží se zbavováním ⇒ nepořádek ⇒ přinášení**
- **větší počet druhů hromaděných, ale neužívaných předmětů („malá specializace“)**
- **zneklidnění při nemožnosti hromadit**

kompulzivní hromadění

- nejčastější: starý tisk, dopisy, šatstvo, poznámky, kuchařské recepty
- obsazovány místnosti bytu ⇨ garáž ⇨ dvorek ⇨ najaté prostory

kompulzivní hromadění

- **proklamovaná motivace: obava ze ztráty něčeho užitečného pro budoucnost**
- **osobní preference: být připraven, vlastnit, mít věci pod (zrakovou) kontrolou**

kompulzivní hromadění

- neuropsychologické nálezy: porucha paměti a organizačních strategií, slabá důvěra ve vlastní paměť a katastrofické hodnocení jejího selhání, porucha třídění (kategorizace), prodloužený reakční čas, zvýšená impulzivita aj.
- fMRI: (v rámci OCD) specifická aktivace levého precentrálního gyru a pravé orbitofrontální kůry

zařazení

- snad svérázný (i těžší) subtyp OCD –
více kompulzí, vyšší komorbidity
jinými poruchami, větší funkční
postižení, horší terapeutická
odpověď, *horší vhled*

zařazení

- **kompulzivní hromadění bez další OC příznaků může představovat samostatnou jednotku OC spektra**
- **těžší varianta hromadění je kumulace zvířat**

další vlastnosti

- **nezájem o léčbu**
- **ovlivnitelnost KBT i farmakoterapií**
- **farmakoterapie: klomipramin i SSRI či SNRI**
- **principy farmakoterapie: dávky obvyklé u OCD a pozvolný nástup účinku někdy až po 9 týdnech**

konec